

SELETUSKIRI

Regionaal- ja põllumajandusministri määruse „Riigihalduse ministri, regionaalministri ja regionaal- ja põllumajandusministri määruste muutmine seoses riigihangete seaduse muutmisega“ eelnõu juurde**1. Sissejuhatus****1.1 Sisukokkuvõte**

Määruse eelnõu viib Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsemisalas kehtivad riigihalduse ministri, regionaalministri ja regionaal- ja põllumajandusministri määrused kooskõlla 2026. aasta 1. novembril jõustuvate riigihangete seaduse muudatustega. Lisaks tehakse muid muudatusi regionaalministri 24.10.2023 määrusega nr 74 kinnitatud meetmes „Ida-Viru maakonna kohalike omavalitsuste investeringuteks toetuse andmise tingimused ja kord ülemineku mõjude leevendamiseks“, eesmärgiga täpsustada investeringute kava muutmise korral reservnimekirja lisatud projektide abikõlblikkuse perioodiga seotud sätteid.

Riigikogu võttis 16. juunil 2026 vastu riigihangete seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (redaktsioon RT I, 03.07.2026, 3) (edaspidi RHS-i muutmise seadus). Muudatuste põhiosa, sh eelnõu puudutav osa, jõustub 2026. aasta 1. novembril.

Riigihangete seaduse (edaspidi RHS) muutmise seadusega muudetakse muu hulgas riigihangete piirmäärade süsteemi. Senine riigihanke piirmäär kaotatakse ning RHS § 14 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks. Seaduses säilivad vaid lihthanke piirmäär ja rahvusvaheline piirmäär. Samuti tunnistatakse kehtetuks RHS §-d 213–215, milles on sätestatud väärtekoosseisud, millele viidatakse mitmes Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsemisala toetusmeetme määruses.

Rahandusministeerium juhtis 3. augusti 2026. a kirjas ministeeriumide tähelepanu vajadusele muuta määrusi, milles kasutatakse pärast 1. novembrit 2026 aeguvat mõistet „riigihanke piirmäär“ või viidatakse RHS §-dele 213–215. Antud eelnõu hõlmab Rahandusministeeriumi poolt esile toodud muutmisevajadusi.

Eelnõuga korrastatakse ka partneri hankimiskohustusi käsitlevad viited. Võistleva dialoogi ja pakkumuste hindamise kohustused viiakse vastavusse 1. novembril 2026 jõustuva RHS-i sõnastusega.

Ida-Viru maakonna kohalike omavalitsuste investeringuteks toetuse andmise tingimused ja kord ülemineku mõjude leevendamiseks muudatused puudutavad vaid neid projekte, mis lisatakse edaspidi investeringute kava muutmise käigus selle reservnimekirja. Olemasolevate investeringute kava projektide abikõlblikkuse periood ei muutu ja need tuleb viia ellu kehtivaid tingimusi arvestades. Kui investeringute kava muutmine toimub eeldatavalt 2027 aasta I kvartali jooksul, ei ole realistlik uute taristuobjektide projekteerimise, ehitustööde -ja sisustamise lõpetamine määruses sätestatud 2027. a 31. oktoobriks. Uutele reservnimekirja projektidele sätestatakse abikõlblikkuse perioodi hiliseimaks tähtajaks 2028. aasta 31. detsember.

Investeeringute kava reservnimekirja lisatud projekti taotleja peab selle tähtajaga arvestama taotluse esitamisel, projekti ettevalmistavate tegevuste ja investeeringute tegemisel.

Piirkondlike algatuste toetus õiglaseks üleminekuks toetuse andmise tingimustes ja korras muudetakse keskmise suurusega- ja suuremahulise põhivarainvesteeringu-projektide abikõlblikkuse perioodi lõpptähtaeg.

1.2 Eelnõu ettevalmistaja

Määruse eelnõu koostas Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi regionaalpoliitika osakonna valdkonnajuht Kaire Luht (tel 5885 1371, e-mail kaire.luht@agri.ee) ja Andres Heldring (tel. 611 3106 andres.heldring@agri.ee). Eelnõu juriidilist kvaliteeti kontrollis kohalike omavalitsuste osakonna õigus- ja poliitikavaldkonna juht Martin Kulp (tel 5885 1442, e-mail martin.kulp@agri.ee). Eelnõu keelelist kvaliteeti kontrollis õigusosakonna peaspetsialist Leeni Kohal (tel 5698 3427, e-mail leeni.kohal@agri.ee).

1.3 Märkused

Eelnõuga muudetakse kokku 12 määrust:

- 1) regionaalministri 24. oktoobri 2023. a määruse nr 74 „Ida-Viru maakonna kohalike omavalitsuste investeeringuteks toetuse andmise tingimused ja kord ülemineku mõjude leevendamiseks“ (RT I, 26.10.2023, 11);
- 2) riigihalduse ministri 8. märtsi 2023. a määruse nr 14 „Kättesaadavate kvaliteetsete avalike teenuste toetuse andmise tingimused ja kord“ (RT I, 10.03.2023, 1);
- 3) riigihalduse ministri 26. veebruari 2020. a määruse nr 7 „Kohaliku omavalitsuse hoonete energiatõhusaks muutmiseks antava toetuse kasutamise tingimused ja kord“ (RT I, 28.02.2020, 34);
- 4) riigihalduse ministri 28. veebruari 2022. a määruse nr 11 „Kohaliku omavalitsuse hoonete energiatõhusaks muutmiseks antava toetuse kasutamise tingimused ja kord“ (RT I, 02.03.2022, 10);
- 5) riigihalduse ministri 8. detsembri 2020. a määruse nr 49 „Kohaliku omavalitsuse üksustele liginullenergiahoonete ehitamiseks antava toetuse kasutamise tingimused ja kord“ (RT I, 10.12.2020, 40);
- 6) regionaal- ja põllumajandusministri 3. märtsi 2026. a määruse nr 11 „Kohaliku omavalitsuse üksustele suurte hoonete energiatõhusaks rekonstrueerimiseks antava toetuse kasutamise tingimused ja kord“ (RT I, 05.03.2026, 4);
- 7) riigihalduse ministri 27. veebruari 2020. a määruses nr 9 „Peipsiveere programm“ (RT I, 29.02.2020, 3);
- 8) riigihalduse ministri 27. veebruari 2020. a määruses nr 8 „Setomaa programm“ (RT I, 29.02.2020, 2);
- 9) riigihalduse ministri 19. detsembri 2022. a määruse nr 65 „Toetuse andmise tingimused ja kord meetmes „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond““ (RT I, 21.12.2022, 38);
- 10) regionaalministri 3. novembri 2023. a määruse nr 77 „Toetuse andmise tingimused ning kord meetmes „Kohaliku omavalitsuse investeeringud jalgratta- või jalgteedesse““ (RT I, 07.11.2023, 3);
- 11) regionaalministri 24. oktoobri 2023. a määruse nr 73 „Toetuse andmise tingimused ning kord toetusskeemis „Piirkondlike algatuste toetus õiglaseks üleminekuks““ (RT I, 26.10.2023, 10);
- 12) riigihalduse ministri 29. mai 2018. a määruse nr 26 „Väikesaarte programm“ (RT I, 31.05.2018, 56).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 13 paragrahvist. Paragrahvides 1–12 muudetakse 12 kehtivat ministri määrust ning §-s 13 sätestatakse määruse jõustumisaeg, mis on seotud riigihanke seaduse muudatuste jõustumisega 1. novembril 2026. a.

Ida-Viru maakonna KOV investeeringuteks toetuse andmise tingimuste ja korra muutmine

Eelnõu §-ga 1 muudetakse regionaalministri 24.10.2023 määrust nr 74 „Ida-Viru maakonna kohalike omavalitsuste investeeringuteks toetuse andmise tingimused ja kord ülemineku mõjude leevendamiseks“.

Eelnõu § 1 koosneb kuuest punktist.

Eelnõu § 1 esimese punktiga muudetakse määruse § 5 lõiget 7 ning sätestatakse investeeringute kava muutmisel reservnimekirja lisatud projektidele nõue tasuda abikõlblikkuse kulu eest hiljemalt 2028. aasta 31. detsembril.

Eelnõu § 1 teise punktiga muudetakse määruse § 9 lõiget 1 ja sätestatakse investeeringute kava muutmisel uute reservprojektide abikõlblikkuse perioodi lõpptähtajaks 2028. aasta 31. detsember.

Eelnõu § 1 kolmanda punktiga täiendatakse määruse § 9 lõiget 2 ning lisatakse täpsustus, et investeeringute kava muutmisel reservnimekirja lisatud projekti korral arvestatakse abikõlblikkuse perioodi lõpuna hiljemalt 2028. aasta 31. detsembrist ehk abikõlblikkuse perioodi lõpp ei ole sõltuv taotluse esitamise tähtajast. Kuna uute investeeringute kavasse lisatud projektide puhul toimub taotlemine jooksvalt ja need tuleb ellu viia kiiremas tempos kui olemasolevad investeeringute kava projektid, ei ole kehtiv kuudega seotud abikõlblikkuse perioodi pikkus praktikas kohaldatav.

Eelnõu § 1 neljanda punktiga täiendatakse määruse § 9 lõiget 4 ja täpsustatakse, et investeeringute kava muutmisel reservnimekirja lisatud projektide korral on ehituse ettevalmistamisega seotud kulude tegemise ja ehitustööde lepingu sõlmimise tähtajaks 2028. aasta 31. märts. Arvestades uute reservnimekirja nimetatud projektide abikõlblikkuse perioodi lõpptähtaega 2028. aasta 31. detsembril annab täiendav tähtaeg projektide ajakavas võimaluse hinnata projekti ettevalmistuste edenemist ja suutlikkust lõpetada tegevused abikõlblikkuse perioodi lõpuks. Kui tähtajast ei ole võimalik kinni pidada, on rakendusüksusel õigus taotluse rahuldamise otsus kehtetuks tunnistada.

Eelnõu § 1 viienda punktiga asendatakse määruse § 30 lõike 2 punktis 4 mõiste „riigihanke piirmäär“ mõistega „lihthanke piirmäär“. Muudatust selgitatakse allpool riigihanke piirmääraga seotud muudatuste juures.

Eelnõu § 1 kuuenda punktiga eemaldatakse määruse § 30 lõikest 3 viide ühendmääruse § 10 lõikele 3. Säte tunnistati kehtetuks 19. juulil 2026 jõustunud ühendmääruse muudatusega. Alles jääb viide § 10 lõikele 2, mis hõlmab partneri kohustust järgida ka ühendmääruse §-s 11 sätestatud hankimisnõudeid.

Riigihanke piirmäära ja liigiga seotud muudatused

Eelnõu § 1 punktiga 5, § 2 punktiga 1, § 7 punktiga 1, § 8 punktiga 1, § 9 punktiga 1, § 10 punktiga 1 ja § 11 punktiga 2 asendatakse asjaomastes sätetes mõiste „riigihanke piirmäär“ mõistega „lihthanke piirmäär“.

RHS-i muutmise seaduse kohaselt tunnistatakse 1. novembril 2026 kehtetuks RHS § 14 lõige 2, millega on praegu kehtestatud riigihanke piirmäär. Pärast muudatuse jõustumist ei ole RHSis enam riigihanke piirmäära kui eraldi õiguslikku kategooriat.

Eelnõus on valitud lahendus siduda asjaomased kohustused edaspidi lihthanke piirmääraga. Lahendus säilitab määrustes seose RHS-is sätestatud riigisisese hankepiirmääraga ega nõua määrustes erinevate hankelepingu liikide eurodes väljendatud piirmäärade dubleerimist.

Enne 1. novembrit 2026. a on asjade ja teenuste hankelepingu riigihanke piirmäär 60 000 eurot ning ehitustööde hankelepingu riigihanke piirmäär 150 000 eurot. Alates 1. novembrist 2026. a on vastav lihthanke piirmäär asjade ja teenuste hankelepingu korral 50 000 eurot ning ehitustööde hankelepingu korral 100 000 eurot. Muude hankeliikide puhul võib piirmäära muutumise suund olla erinev.

RHS muudatuse mõju tuleb arvestada veel sõlmimata ehitustööde ning asjade ja teenuste tavapäraste hankelepingute puhul. Teadaolevalt on loetletud meetmetes RHS jõustumise ajaks hankega seotud lepingud sõlmitud tollel hetkel kehtinud tingimustel, mistõttu olemasolevaid lepinguid tingimata muutma ei pea. Alates 1. novembrist 2026 alustatud riigihanke menetlustele kohaldatakse uut RHS-i redaktsiooni. Enne seda kuupäeva alustatud menetlused viiakse RHS § 219³ kohaselt lõpuni varasema redaktsiooni järgi, ka juhul, kui hankeleping sõlmitakse pärast 1. novembrit 2026.

Partneri hankimiskohustuste viidete korrastamine

Eelnõu § 1 punktiga 6, § 2 punktiga 2, § 9 punktiga 2 ning § 10 punktiga 2 ja § 11 punktiga 3 asendatakse määrustes viide ühendmääruse § 10 lõigetele 2 ja 3 viitega sama paragrahvi lõikele 2.

Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) § 10 lõige 3 tunnistati kehtetuks ühendmääruse muudatusega, mis jõustus 19. juulil 2026. Kehtetuks tunnistatud lõige sidus partneri RHS-i järgimise kohustuse toetuse saaja hankija staatusega. Alles jääv viide ühendmääruse § 10 lõikele 2 hõlmab ka partneri kohustust järgida ühendmääruse §-s 11 sätestatud hankimismäärusi.

Partneri hankimiskohustused sõltuvad edaspidi tema enda hankija staatusest. Kui partner on hankija RHS-i tähenduses, järgib ta RHS-i ja ühendmääruse § 11 lõiget 2. Partner, kes ei ole hankija RHS-i tähenduses, järgib ühendmääruse § 11 lõigetes 3–10 sätestatud nõudeid. Toetuse saaja hankija staatus üksi ei too partnerile kaasa RHS-i kohaldamise kohustust.

Muudatuste kohaldamisel tuleb arvestada ühendmääruse § 50¹ lõikega 2. Enne 19. juulit 2026 algatatud partneri riigihange viiakse lõpuni seni kehtinud alustel ja korras. Üleminekureegel kohaldub ka nende nelja toetusmääruse puhul, mille partnerikohustuste viiteid eelnõuga korrastatakse.

Riigihanke seaduses kehtetuks tunnistatud kohustustele viitamise väljajätmine

Eelnõu §-ga 3 tunnistatakse kehtetuks riigihalduse ministri 26. veebruari 2020. a määruse nr 7 „Kohaliku omavalitsuse hoonete energiatõhusaks muutmiseks antava toetuse kasutamise tingimused ja kord“ § 19 lõige 3.

Eelnõu §-ga 4 tunnistatakse kehtetuks riigihalduse ministri 28. veebruari 2022. a määruse nr 11 „Kohaliku omavalitsuse hoonete energiatõhusaks muutmiseks antava toetuse kasutamise tingimused ja kord“ § 20 lõige 3.

Eelnõu § 5 punktiga 3 tunnistatakse kehtetuks riigihalduse ministri 8. detsembri 2020. a määruse nr 49 „Kohaliku omavalitsuse üksustele liginullenergiahoonete ehitamiseks antava toetuse kasutamise tingimused ja kord“ § 23 lõige 3.

Eelnõu § 5 punktiga 1 tunnistatakse kehtetuks määruse § 19¹ punkt 21, kuivõrd RHS § 65 lõikest 5 jäetakse välja hindamiskriteeriumide üle arutamise keeld ja dialoogi käigus võib arutada kõiki riigihanke tingimusi. Seega oleks määruse § 19¹ punkti 21 sõnastus seadusest põhjendamatult rangem. Sarnane piirang säilib vaid konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses, mistõttu ei muuda eelnõu sama sätte punkti 20.

Eelnõu § 5 punktiga 2 jäetakse § 19¹ punktist 22 välja sõnad „ja nende suhtelise osakaalu“, kuivõrd RHS § 85 järgi võib hindamiskriteeriume seada lisaks suhtelistele osakaaludele ka teistel viisidel. Näiteks RHS § 85 lõige 10 lubab objektiivsetel, alusdokumentides kirjeldatud põhjustel kasutada hoopis kriteeriumide tähtsuse vähenemise järjekorda. Muudatus vastab RHS § 117 lõike 1 uuele sõnastusele, mille kohaselt hindab hankija vastavaks tunnistatud pakkumusi riigihanke alusdokumentides nimetatud hindamiskriteeriumide järgi. Alusdokumentides kehtestatud suhtelisi osakaale tuleb pakkumuste hindamisel jätkuvalt järgida.

Eelnõu §-ga 6 muudetakse regionaal- ja põllumajandusministri 3. märtsi 2026. a määruse nr 11 „Kohaliku omavalitsuse üksustele suurte hoonete energiatõhusaks rekonstrueerimiseks antava toetuse kasutamise tingimused ja kord“ §-s 22 sätestatud toetuse saaja hankimiskohustusi.

Punktiga 1 jäetakse § 22 punktist 17 välja sõnade „ei ole“ ekslik kordus.

Punktiga 2 tunnistatakse kehtetuks § 22 punkt 21, mis keelab võistlevas dialoogis läbirääkimised hindamiskriteeriumide üle. Alates 1. novembrist 2026 võib riigihangete seaduse § 65 lõike 5 kohaselt dialoogi käigus arutada kõiki riigihanke tingimusi. Muudatusega kõrvaldatakse toetusmäärusest seaduse senist piirangut kordav kohustus.

Punktiga 3 jäetakse § 22 punktist 22 välja sõnad „ja nende suhtelise osakaalu“. Muudatus viib sätte vastavusse riigihangete seaduse § 117 lõike 1 uue sõnastusega, mille kohaselt hindab hankija vastavaks tunnistatud pakkumusi vastavalt riigihanke alusdokumentides nimetatud pakkumuste hindamise kriteeriumidele. See arvestab ka §-s 85 lubatud võimalust kasutada põhjendatud juhul suhteliste osakaalude asemel hindamiskriteeriumide tähtsuse järjekorda. Kui suhtelised osakaalud on kehtestatud, tuleb neid pakkumuste hindamisel järgida.

Eelnõu § 7 punktiga 2 tunnistatakse kehtetuks „Peipsiveere programmi“ § 20 lõige 15, § 8 punktiga 2 „Setomaa programmi“ § 20 lõige 15 ja §-ga 12 tunnistatakse kehtetuks „Väikesaarte programmi“ § 21 lõike 2 punkt 20.

Eelnõu §-dega 3 ja 4, § 5 punktiga 3, § 7 punktiga 2, § 8 punktiga 2 ning §-ga 12 kehtetuks tunnistatavad sätted seovad rakendusüksuse teavitamiskohustuse RHS §-des 213–215 sätestatud väärteto tunnustega. RHS-i muutmise seadusega tunnistatakse §-d 213–215 alates 1. novembrist 2026 kehtetuks, mistõttu muutuvad viited määrustes asjakohatuks.

Sätete asendamine üldise kohustusega teavitada igast võimalikust RHS-i rikkumisest laiendaks teavitamiskohustuse kohaldamisala seadusest laiemaks. Sellise uue kohustuse kehtestamiseks puudub vajadus või pole see proportsionaalne. Seetõttu tunnistatakse sätted tervikuna kehtetuks.

Samades sätetes sisalduvad viited Rahandusministeeriumi riigihangete ja riigiabi osakonnale. Sellise nimetusega osakonda Rahandusministeeriumi praeguses struktuuris enam ei ole, vaid osakonna nimeks on riigi osaluspoliitika ja riigihangete osakond. Ühtlasi juhtis Rahandusministeerium tähelepanu, et määrustes puudub vajadus viidata ministeeriumile rollile osakonna täpsusega.

Piirkondlike algatuste toetus õiglaseks üleminekuks toetuse andmise tingimuste ja korra muutmine

Eelnõu §-ga 11 muudetakse regionaalministri 24. oktoobri 2023. a määrust nr 73 „Piirkondlike algatuste toetus õiglaseks üleminekuks“.

Eelnõu § 11 koosneb neljast punktist.

Eelnõu § 11 esimese punktiga muudetakse määruse § 11 lõike 2 punkti 1 ning sätestatakse keskmise suurusega või suuremahulise põhivarainvesteeringu-projektide abikõlblikkuse perioodi lõpptähtajaks 2027. aasta 31. august.

Meetme rakendamisel on selgunud, et osa rahastatud projektide elluviimine võib toetuse saajast sõltumatutel põhjustel pikeneda. Viivitusi põhjustavad eelkõige riigihangetega seotud asjaolud, projekteerimis- ja ehitustööde venimine, ekspertiiside käigus ilmnunud vajadus projektlahendusi täpsustada, ehitushindade kallinemine ning materjalide tarneaegade pikenedamine. Samuti võivad välised tegurid, näiteks toormehindade tõus, tuua kaasa vajaduse projekti mahtu või tehnilist lahendust muuta. Need on asjaolud, mida toetuse saajal ei ole võimalik täielikult ette näha ega mõjutada, kuid mis võivad oluliselt muuta projekti tegevuste elluviimise ajakava.

Kehtiva määruse kohaselt on suuremahuliste põhivarainvesteeringuprojektide maksimaalne elluviimise periood kuni 36 kuud taotluse esitamise tähtpäevast, kuid mitte hiljem kui 2026. aasta 31. detsember. Kuna suuremahuliste projektide taotlusvoor suleti 2024. aasta 31. mail, ei võimalda kehtiv lõpptähtaeg toetuse saajatel 36-kuulist perioodi täies mahus kasutada. Keskmise suurusega projektide teine taotlusvoor suleti 2025. aasta 1. septembril, mis samuti ei võimalda nende projektide puhul ära kasutada määrusega lubatud maksimaalselt 24 kuu pikkust abikõlblikkuse perioodi. Abikõlblikkuse perioodi lõpptähtaja pikendamine kuni 2027. aasta 31. augustini võimaldab põhivarainvesteeringuprojektide puhul kasutada määruses ette nähtud maksimaalset elluviimise perioodi.

Muudatus on vajalik, et juba rahastatud ja meetme eesmärkidega kooskõlas olevad projektid saaksid ellu viidud ka juhul, kui nende ajakava pikeneb toetuse saajast sõltumatutel põhjustel. Tähtaja pikendamine aitab tagada kavandatud investeeringute lõpuleviimise, toetuse eesmärgipärase kasutamise ja meetme eesmärkide saavutamise.

Meetme abikõlblikkuse perioodi kehtestamisel oleme arvestanud Euroopa Komisjoni kehtestatud raha kasutamise ajaliste reeglitega. RTK avaldatud andmete kohaselt on õiglase ülemineku fondi 2026. aastaks seatud eesmärk tänaseks täidetud. Abikõlblikkuse perioodi pikendamine 31. augustini 2027. võimaldab tagada tegevuste elluviimise selliselt, et projektide kulusid on võimalik kajastada 2027. aastal Euroopa Komisjonile esitatavas maksetaotluses. Seega ei mõjuta meetme

abikõlblikkuse perioodi pikendamine negatiivselt ei fondi 2026. ega 2027. aastaks seatud raha kasutamise ajalist eesmärki.

Eelnõu § 11 teise punktiga asendatakse määruses läbivalt mõiste „riigihanke piirmäär“ mõistega „lihthanke piirmäär“, mida on selgitatud alajaotuses „Riigihanke piirmäära ja liigiga seotud muudatused“.

Eelnõu § 11 kolmanda punktiga eemaldatakse määruse § 28 lõikest 3 viide ühendmääruse § 10 lõikele 3. Säte tunnistati kehtetuks 19. juulil 2026 jõustunud ühendmääruse muudatusega. Alles jääb viide § 10 lõikele 2, mis hõlmab partneri kohustust järgida ka ühendmääruse §-s 11 sätestatud hankimismõtteid.

Eelnõu § 11 neljanda punktiga sõnastatakse määruse § 28 lõige 4 ümber ja senised punktid 1 ja 2 asendatakse viitega ühendmääruse §-s 11 sätestatud nõuetele. Nõuded kohalduvad toetuse saajale ja partnerile kummagi enda hankija staatuse järgi: hankija järgib RHS-i ja ühendmääruse § 11 lõiget 2 ning isik, kes ei ole hankija RHS-i tähenduses, ühendmääruse § 11 lõikeid 3–10. Seega ei pea partner järgima RHS-i üksnes seetõttu, et toetuse saaja on hankija.

Määruse § 28 lõikes 4 viidatakse ühtlasi ühendmääruse § 50¹ lõikele 2, mille kohaselt enne 19. juulit 2026 algatatud partneri riigihangete viiakse lõpuni seni kehtinud alustel ja korras.

Eelnõu § 13 kohaselt jõustub määrus 2026. aasta 1. novembril ehk samal ajal RHS-i muutmise seaduse asjaomaste muudatustega.

Üheaegne jõustumine väldib olukorda, kus määruses kasutatakse pärast RHS-i muudatuste jõustumist mõistet või viidet, millel ei ole enam kehtivas seaduses vastet.

RHS § 219³ järgi viiakse enne 2026. aasta 1. novembrit alustatud riigihanke menetlused lõpuni RHS-i 2026. aasta 31. oktoobrini kehtinud redaktsioonis sätestatud nõuete järgi. Enne eelnõu kooskõlastamisele esitamist tuleb koos Riigi Tugiteenuste Keskusega hinnata, kas toetuse andmise tingimustes on õigusselguse tagamiseks vaja lisaks sätestada eraldi rakendusnorm enne 1. novembrit 2026 alustatud riigihangetega seotud toetuse saaja kohustuste kohta.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on vastavuses Euroopa Liidu õigusega. Osa muudetavatest määrustest on Euroopa Liidu struktuurivahenditest rahastatavad toetusmeetmed. Eelnõuga tehtavad muudatused puudutavad nende meetmete raames riigihangetele kohaldatavaid riigisiseseid haldus- ja kontrollinõudeid ning viivad määruste sõnastuse kooskõlla 1. novembrist kehtima hakkava RHS-iga. Eelnõu ise ei muuda toetuse andmise aluseks olevatest Euroopa Liidu õigusaktidest tulenevaid nõudeid.

4. Määruse mõjud

Muudatustest on vähesel määral mõjutatud muudetavate toetusmeetmete toetuse saajad ja partnerid ning Riigi Tugiteenuste Keskus rakendusüksusena.

Riigihanke piirmäära asendamine lihthanke piirmääraga võib muuta nende hangete hulka, mille puhul tuleb hinnata riigihanke alusdokumentide või hankelepingu muutmise vajadust, kuid kohustus seda teha lähtub ühtlasi ka riigihanke seadusest.

RHS §-dele 213–215 viitavate sätete kehtetuks tunnistamisega kaob aegunud eraldiseisev teavitamiskohustus. Muudatus ei vabasta toetuse saajat RHS-i, toetusmeetme tingimuste ega toetuse andmise otsuse järgimisest ning ei piira rakendusüksuse kontrolli- ega tagasinõudeõigust muudel õiguslikel alustel.

Partneri kohustusi käsitlevate viidete korrastamine kõrvaldab vastuolu ühendmääruse kehtiva sõnastusega. Partneri puhul, kes ei ole hankija RHS-i tähenduses, võib RHS-i asemel ühendmääruse § 11 lõigetes 3–10 sätestatud hankimisnõuete kohaldamine vähendada halduskoormust. Enne 19. juulit 2026 algatatud partneri riigihankeid muudatus ei mõjuta, sest need lõpetatakse varasema korra järgi.

Võistleva dialoogi hindamiskriteeriumide üle arutamise keelu väljajätmine annab toetuse saajale RHS-iga kooskõlas oleva paindlikkuse dialoogi pidamisel. Pakkumuste hindamise sõnastuse korrastamine arvestab RHS-is lubatud hindamiskriteeriumide esitamise viise.

Eelnõul ei mõju demograafiale, sotsiaalsele kaitstusele, keskkonna-, regionaal-, riigikaitse- ega välissuhetele. Samuti ei ole eelnõul otsest mõju riigi julgeolekule ega kohaliku omavalitsuse korraldusele. Partneri- ja dialoogimuudatustega ei kehtestata uusi kohustusi ega kaasne iseseisvat halduskoormuse kasvu.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, kulud ja tulud

Eelnõul puudub iseseisev mõju riigieelarve kulude või tuludele. Määruse rakendamisega seoses tuleb vajaduse korral ajakohastada Riigi Tugiteenuste Keskuse juhendeid, kontroll-lehti, toetuse saaja lepingu tehnilisi tingimusi, toetuse saajatele antavat teavet ning muid töökorralduslikke materjale, milles kasutatakse mõistet „riigihanke piirmäär“ või riigihanke vaidlustamisviiteid. Tegemist on tavapärase rakendamisega seotud kuludega. Eelnõuga ei kavandata uut infosüsteemi ega eraldiseisvat riigieelarvelist kulu.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 2026. aasta 1. novembril.

Jõustumine on seotud riigihangete seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse nende sätete jõustumisega, millega kaotatakse riigihanke piirmäär ning tunnistatakse kehtetuks RHS §-d 213–215.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Kliimaministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Riigi Tugiteenuste Keskusele ja arvamuse avaldamiseks Eesti Linnade ja Valdade Liidule. Täiendavalt esitatakse eelnõu arvamuse avaldamiseks Euroopa Komisjonile, perioodi 2021–2027 rakenduskava seirekomisjonile ning Õiglase Ülemineku Fondi juhtkomisjonile.